

Foto: Dag Jensen

STRATEGISK PLAN FOR GRENLAND HAVN IKS

KORTVERSJON

Datert 20.01.2016.

Behandlet av havnestyret 29.01.2016.

Godkjent av representantskapet for Grenland Havn IKS 11.03.2016.

Innhold

Forord	2
1. Innledning	3
1.1 Om den strategiske planen	3
1.2 Om Grenland Havn IKS	3
2. Visjon, forretningsidé og overordnede mål	7
3. Overordnede mål og tilhørende strategier	8
3.1 Konkurransedyktig virksomhet og samarbeid	8
3.2 Verdiforvaltning	8
3.3 Næringsutvikling	9
3.4 Terminalutvikling	10
3.5 Bærekraftig havnevirksomhet	10
3.6 Regional infrastruktur	11
3.7 Øvrig samfunnsansvar	12
3.8 Organisasjon	12

For utfyllende informasjon om strategiplanens videre innhold henvises det til planens langversjon.

FORORD

Grenland Havn IKS må ha en evne til raskt å kunne tilpasse virksomheten til nye rammebetingelser samtidig som grunnpilarene for selskapet ligger fast. Den nye strategiske planen skal skape nødvendig handlingsrom ved endringer og trygghet for fortsatt stø kurs i utviklingen av selskapets kjerneområder.

Vår region er inne i en svært spennende tid med gjennomføring av store statlige infrastrukturprosjekter. Etablering av ny farled i Gamle Langesundet og utbedring av Kalvenløpet vil gi en sikrere og mer effektiv innseiling til Grenland. E18 vil snart være ferdig utbygd med fire felt gjennom hele regionen innen 2025. Utbyggingen av dobbeltspor fra Larvik til Porsgrunn skal være ferdigstilt i 2018. Det pågående arbeidet med sammenkobling av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen og utbedringer av Rv 36 og E134 vil ytterligere bidra til at vår region får et moderne og fremtidsrettet transportnett. Forholdene ligger til rette for at mange investeringsplaner i næringslivet kan bli realisert de neste årene. I løpet av få år vil det kunne styrke de offentlige havneterminalene som knutepunkter både for samferdsel og for næringsutvikling. Grenland Havn IKS ønsker å være en aktiv deltaker og medspiller i planer og tiltak som påvirker vår virksomhet.

Grenland Havn IKS vil takke eierkommunene, Vekst i Grenland, Telemark fylkeskommune, næringslivet i regionen, våre ansatte og øvrige aktører for aktiv deltakelse i strategiprosessen. Det er lagt et godt grunnlag for videre samarbeid og oppslutning om felles regionale mål. Sitma AS, ved Geir Berg, har vært innleid som faglig støtte og fasilitator i prosessen. Geir Berg har bidratt med kunnskap og erfaring som har gitt en faglig og godt forankret plan. Spesielt takk til vår trainee Helene M. Norli som har hatt ansvaret som sekretariat og fremdriftsansvarlig for planen.

Dato: 11.03.2016

Geirr Frønes
Styreleder, Grenland Havn IKS

Jan Runar Arvesen
Leder, Representantskapet Grenland Havn IKS

Finn Flogstad
Havnedirektør, Grenland Havn IKS

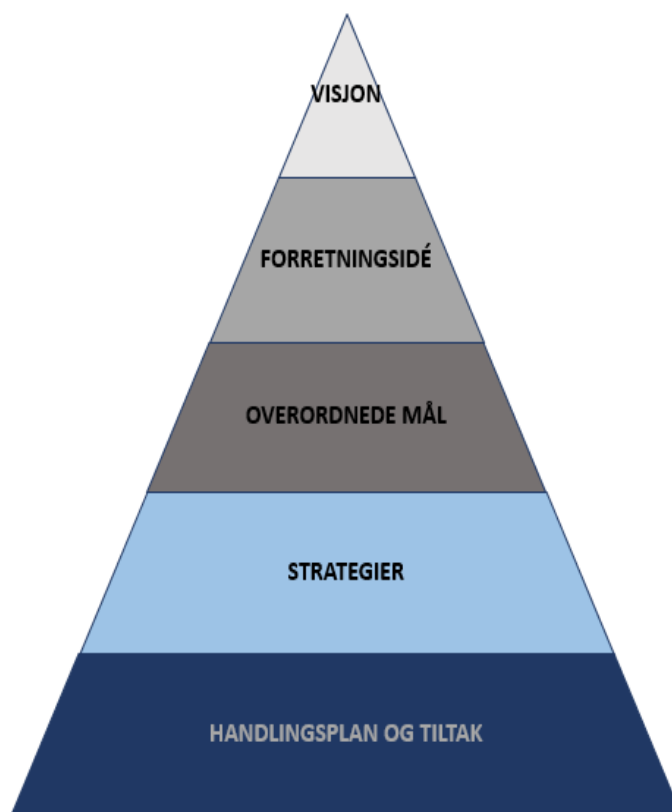
1. INNLEDNING

1.1 Om den strategiske planen

Gjennom dette dokumentet presenterer Grenland Havn IKS de overordnede føringene for selskapets virksomhet for perioden 2015-2045. En planleggingshorisont på 30 år kan i mange sammenhenger betraktes som langt fram i tid. Rammebetingelsene kan endre seg på kort varsel. Den teknologiske utviklingen går fremover med raske skritt. For ivaretagelse av kjerneoppgavene til Grenland Havn IKS er imidlertid 30 år en naturlig planleggingshorisont. Grenland Havn IKS forvalter og utvikler viktig samferdsels- og næringsinfrastruktur i Grenlandsregionen med et perspektiv på 50 år eller mer. Langsiktige og stabile rammebetingelser er helt avgjørende faktorer for næringslivets konkurranseevne og vekst. Transporttilbudet og kapasiteten i transportsystemene har stor betydning for lokaliseringen av nye bedrifter og deres valg av transportform. Den nye strategiplanen til Grenland Havn IKS har som mål å skape forankring og trygghet omkring de lange linjene for selskapets virksomhet. Dette vil både styrke regionens konkurranseevne og fører til økt anvendelse av sjøveien som transportåre.

Denne strategiplanen omfatter all virksomhet i regi av Grenland Havn IKS. Grenland Havn IKS må ha evne til raskt å kunne tilpasse virksomheten til nye rammebetingelser samtidig som grunnpillarene for selskapet ligger fast. De oppdaterte overordnede målene gir handlingsrom til å utvikle selskapet videre. Visjon og forretningsidé er endret for å tydeliggjøre selskapets identitet og tilhørighet.

Den strategiske planen forventes revidert hvert femte år. Handlingsplaner og

Figur 1: Planstruktur

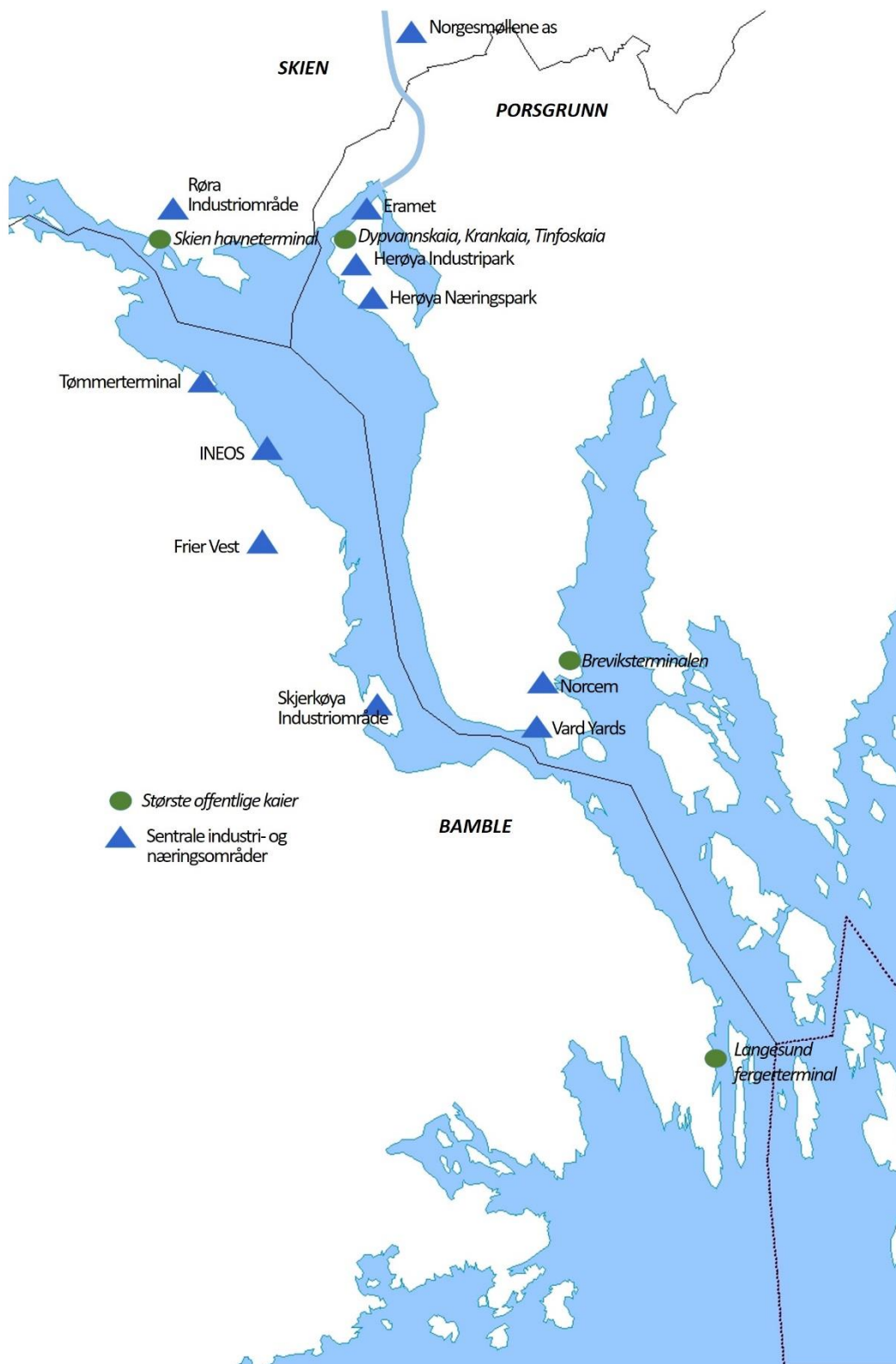
tiltak har en tidshorisont på fire år. Det legges opp til en årlig rullering av handlingsplanene. Den faktiske utviklingen kan kreve at plandokumentene revideres oftere.

Planstrukturen er illustrert i figur 1.

1.2 Om Grenland Havn IKS

Grenland Havn utgjør alle offentlige og private terminaler og kaier i Grenlandsregionen, bestående av Skien, Porsgrunn og Bamble kommuner. Grenland Havn IKS er et interkommunalt selskap som driver de offentlige havneaktivitetene i disse tre kommunene.

Ulike sentrale offentlige og private kaier i Grenland Havn er vist i kart 1.

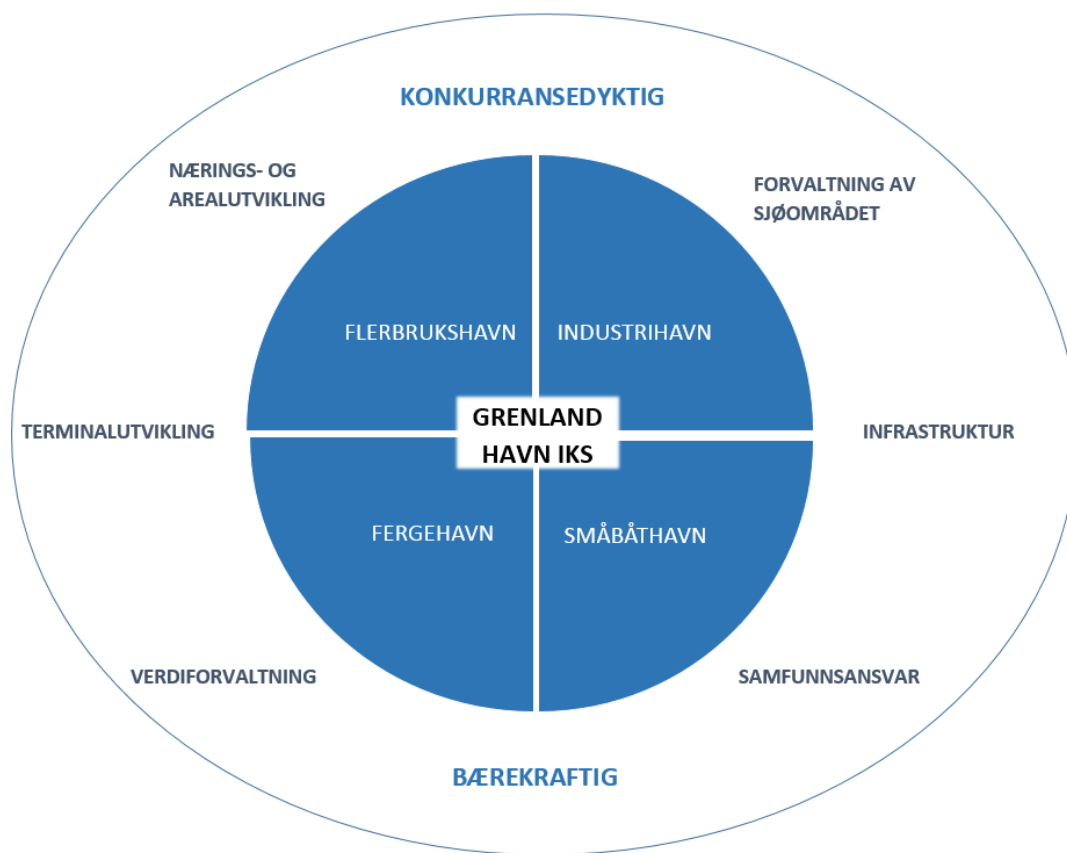

Kart 1: Oversikt over ulike offentlige og private terminaler i Grenland Havn

Grenland Havn IKS har ulike havneavsnitt for håndtering av alle typer gods – våtbulk, tørrbulk og stykkgoods. Grenlandsregionen rommer Norges største industriklynge. Dypvannskaia og Tinfoskaia eies av Grenland Havn IKS og er industrielle mottakskai for råstoffer til industrien. Terminalen i Brevik er i første rekke en stykkgodshavn. Samtidig er den en såkalt flerbrukshavn, dvs. at terminalen omlaster mange former for gods. Med reetableringen av Langesund fergeterminal våren 2014 har regionen dessuten blitt et knutepunkt for transport av passasjerer og gods i faste ruter mellom Hirtshals- Stavanger- Bergen- Langesund. I tillegg eier og forvalter Grenland Havn IKS en rekke småbåtanlegg og gjestehavner, samt fiskerihavnen i Langesund i Bamble kommune. Selskapets funksjoner er vist i figur 2.

Grenland Havn IKS har en bred og mangfoldig oppgaveportefølje. Selskapet ivaretar både offentlige forvaltningsoppgaver og forretningsmessig havnedrift. I henhold til havne- og farvannsloven skal en offentlig havn tilrettelegge for trygg og effektiv sjøtransport både i farleden og i havneterminalene. Som vist i figur 2 kan selskapets oppgaver inndeles i seks virksomhetsområder:

- Terminalutvikling
- Nærings- og arealutvikling
- Verdiforvaltning (som eiendommer)
- Forvaltning av sjøområdet
- Lokalt samfunnsansvar, som miljøtiltak og forvaltning av småbåtanlegg
- Forbedring av omkringliggende infrastruktur, primært i det regionale transportnettet

Figur 2: Organisasjon, funksjoner og virksomhetsområder, Grenland Havn IKS.

Grenland Havn IKS finansierer sin virksomhet gjennom aktiviteten i havneterminalene og ved tilrettelegging av næringsarealer i direkte tilknytning til disse. Selskapet skal bidra til vekst i sjøtransporten ved at vederlagene for egne tjenester er på et konkurransedyktig nivå. Det er betydelig konkurranse mellom transportformene når det gjelder stykkgods, dvs. gods som enkelt kan omlastes mellom ulike transportmidler. Selskapet må være konkurransedyktig samtidig som ansvaret

for samfunnsutvikling skal ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Konkurransedyktighet forutsetter økt fokus på miljøtiltak og redusert anvendelse av ressurser som ikke er fornybare. Grenland Havn IKS vil aktivt legge forholdene til rette for bærekraftige transporter og et grønt skifte i næringslivet. Dette gjenspeiles i figur 2 som angir at konkurransedyktighet og bærekraft skal være de to sentrale pilarene for selskapets videre utvikling.

Foto: Dag Jenssen

2. VISJON, FORRETNINGSIDÉ OG OVERORDNEDE MÅL

Selskapets visjon:

Grenland Havn - det foretrukne og bærekraftige knutepunktet på vestsiden av Oslofjorden.

Selskapets forretningsidé:

Grenland Havn skal videreutvikles som en av Norges viktigste havner gjennom aktiv tilrettelegging for regionens næringsliv og bærekraftig transport.

Selskapets overordnede mål:

1. Grenland Havn IKS skal være en konkurransedyktig, endringsvillig og samarbeidsorientert havn.
2. Grenland Havn IKS skal forvalte egne verdier slik at det styrker havneformålet og selskapets forretningsidé.
3. Grenland Havn IKS skal være en viktig aktør for næringsutviklingen i regionen innenfor selskapets forretningsidé.
4. Grenland Havn IKS skal utvikle havneterminaler i samsvar med næringslivets behov, samtidig som hensynet til omgivelsene ivaretas på en tilfredsstillende måte.
5. Grenland Havn IKS skal aktivt tilrettelegge for og bidra til et grønt skifte i transportsektoren og næringsutviklingen.

6. Grenland Havn IKS skal være en pådriver for bedre samferdselsinfrastruktur for alle transportformer som vedrører havnens virksomhet.
7. Grenland Havn IKS skal bidra til samfunnsutvikling i Grenland gjennom å tilrettelegge for trygg og attraktiv bruk av kystområdet for allmennheten.
8. Grenland Havn IKS skal være en attraktiv arbeidsplass.

Foto: Dag Jenssen

3. OVERORDNEDE MÅL OG TILHØRENDE STRATEGIER

3.1 Konkurransedyktig virksomhet og samarbeid

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal være en konkurransedyktig, endringsvillig og samarbeidsorientert havn.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal offensivt og målrettet framstå som en langsiktig, strategisk og attraktiv samarbeidspartner.
2. Grenland Havn IKS skal styrke selskapets konkurranseevne gjennom effektiv drift og tjenesteyting.
3. Grenland Havn IKS skal delta i organisatorisk og forretningsmessig samarbeid med andre aktører innenfor selskapets formål og forretningsidé.
4. Grenland Havn IKS skal videreutvikle samhandlingen med eierkommunene og Telemark fylkeskommune.
5. Grenland Havn IKS vil søke samarbeid med andre havner innenfor et naturlig geografisk område og basert på strategiske og funksjonelle behov.
6. Grenland Havn IKS vil ivareta sitt samfunnsansvar innenfor rammen av selskapets økonomi og konkurranseevne. Tilrettelegging for arbeidsplasser i Grenland tillegges stor vekt.
7. Grenland Havn IKS skal kommunisere tydelig hva selskapet bidrar til vedrørende tilrettelegging av infrastruktur, oppnåelse av miljøgevinster og i næringsutviklingen.

3.2 Verdiforvaltning

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal forvalte egne verdier slik at det styrker havneformålet og selskapets forretningsidé.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal ha en lønnsomhet som sikrer tilstrekkelig egenkapital og finansieringsevne.
2. Eiendommer og andre eiendeler som ikke understøtter havneformålet forvaltes på kommersielt grunnlag med hensyn til risiko og inntjeningspotensial.

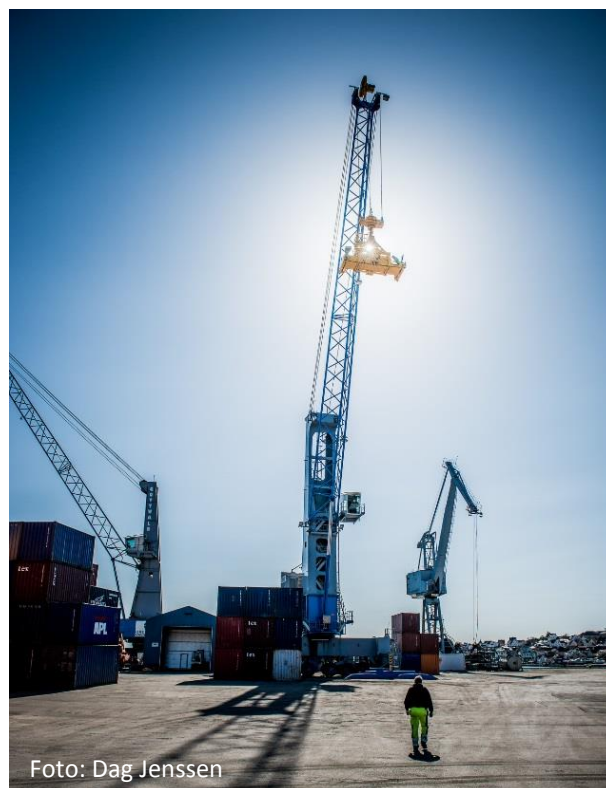

Foto: Dag Jenssen

Foto: Dag Jenssen

3.3 Næringsutvikling

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal være en viktig aktør for næringsutviklingen i regionen innenfor selskapets forretningsidé.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal delta i næringsutvikling i tilknytning til eksisterende terminaler og på nye næringsområder, herunder Frier Vest.
2. Grenland Havn IKS kan bidra til oppbyggingen av logistikkfunksjoner og andre verdiøkende tjenester i tilknyttede terminaler og næringsområder i regionen.
3. Grenland Havn IKS skal bidra i regionens satsning på pilotanlegg der dette er hensiktsmessig.
4. Grenland Havn IKS skal tilrettelegge for konsentrasjon av råvarestrømmer over Grenland Havn slik at det kan danne grunnlag for ny næringsvirksomhet, for eksempel biomasse.
5. For å bedre retningsbalansen og utnytte komparative fortrinn vil Grenland Havn IKS tilrettelegge for økt import av konsumvarer (containerbasert last) over egne flerbruksterminaler, og samtidig utnytte komparative fortrinn.
6. Grenland Havn IKS vil forvalte og utvikle fiskerihavnen i Langesund i samsvar med fiskerinæringens behov der dette er økonomisk forsvarlig.
7. Utvikling av cruisekonseptet i Grenland Havn vurderes nærmere når turistnæringen i Telemark kan sannsynliggjøre at dette er et kommersielt og samfunnsøkonomisk lønnsomt tiltak.

3.4 Terminalutvikling

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal utvikle havneterminaler i samsvar med næringslivets behov, samtidig som hensynet til omgivelsene ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal utnytte gjenværende kapasitet på Breviksterminalen og øvrige terminaler på best mulig måte og innenfor de til enhver tid gjeldende rammebetingelser.
2. Grenland Havn IKS vil sikre langsiktig arealtilgang for videre utvikling og eventuell relokalisering av havneterminaler.
3. Grenland Havn IKS vil legge til rette for flere brukere, både bedrifter og rederier, i terminalene.
4. Grenland Havn IKS vil forbedre effektiviteten i terminalene gjennom anvendelse av ny teknologi der dette er teknisk-økonomisk forsvarlig (best available technology, BAT).
5. Grenland Havn IKS vil bidra til optimalisering av transport- og

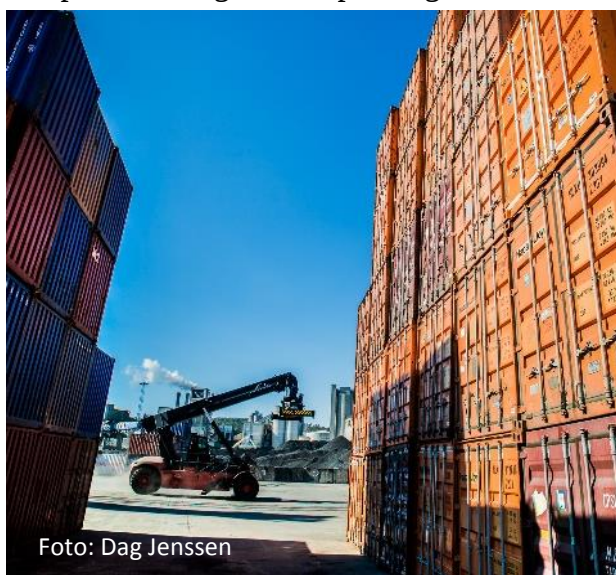

Foto: Dag Jenssen

logistikkoperasjonene innenfor havnens områder der dette er teknisk-økonomisk forsvarlig (best operating practice, BOP).

3.5 Bærekraftig havnevirksomhet

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal aktivt tilrettelegge for og bidra til et grønt skifte i transportsektoren og næringsutviklingen.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS vil stimulere til energieffektiv og bærekraftig transport gjennom bruk av prismekanismer.
2. Grenland Havn IKS vil legge forholdene til rette for best mulig kapasitetsutnyttelse for alle transportmidler i begge retninger.
3. Grenland Havn IKS vil tilrettelegge for økt bruk av jernbane for gods over egne terminaler.
4. Grenland Havn IKS vil stille økte miljøkrav ved kjøp av varer og tjenester.
5. Grenland Havn IKS vil ta i bruk moderne teknologi for å redusere utslipp og belastning til omgivelsene der dette er teknisk-økonomisk forsvarlig innenfor investerings levetid. Mindre investeringer med god nytte for miljøet kan vurderes ut fra andre kriterier enn økonomisk kostnytte.
6. For å redusere utslipp og belastning til omgivelsene vil Grenland Havn IKS hele tiden bidra til optimalisering av transport- og logistikkoperasjonene (best operating practice, BOP).
7. Gjennom kartlegging og analyser skal Grenland havn IKS ha god oversikt over risiko, miljøaspekter og utslipp til omgivelsene fra havnevirksomheten.

3.6 Regional infrastruktur

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal være en pådriver for bedre samferdselsinfrastruktur for alle transportformer som vedrører havnens virksomhet.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal være aktiv for å fremme Grenland Havns nasjonale betydning.
2. Grenland Havn IKS vil arbeide for at flere av havnens terminaler får status som stamnetthavn.
3. Grenland Havn IKS vil arbeide for bedre vegtilknytning til havnens terminaler.
4. Grenland Havn IKS skal arbeide for en sikker og effektiv sjøtransport gjennom utbedringer av farled og bruk av teknologi.
5. Grenland Havn IKS vil arbeide for oppgradering av Breviksbanen og Bratsbergbanen, med tilhørende godsterminaler.
6. Grenland Havn IKS vil arbeide aktivt for realisering av Grenlandsbanen med tilhørende regional terminalstruktur og sidespor til Frier Vest.
7. Grenland Havn IKS vil arbeide for at det nasjonale stamvegnettet utvikles på en slik måte at det styrker havnens knutepunktsfunksjon.
8. Grenland Havn IKS vil arbeide aktivt for utvikling av Telemark og Vestfolds utenrikskorridorer.

Foto: Grenland Havn IKS

3.7 Øvrig samfunnsansvar

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal bidra til samfunnsutvikling i Grenland gjennom å tilrettelegge for trygg og attraktiv bruk av kystområdet for allmennheten.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal være en aktiv deltaker i sikkerhets- og beredskapsarbeid.
2. Grenland Havn IKS skal arbeide for opprettholdelse av et fortsatt regionalt kompetansemiljø innen sjøsikkerhet.
3. Grenland Havn IKS skal utøve sin myndighet på en løsningsorientert og effektiv måte innenfor rammen av gjeldende regelverk.
4. Forvaltningen av selskapets gjestehavner skal foregå etter selvkostprinsippet og bidra til økt turisme og handel i Grenland.
5. Selskapets småbåthavner skal forvaltes som et velferdsgode til innbyggerne og med samme økonomiske krav som øvrig virksomhet i Grenland Havn IKS.

6. Grenland Havn IKS skal bidra til å fremme Grenland som et attraktivt kystkulturområde.
7. Grenland Havn IKS skal vektlegge estetisk utforming i alle prosjekter knyttet til havne- og eiendomsutvikling i regi av Grenland Havn IKS innenfor rammen av økonomi og nytteverdi.

3.8 Organisasjon

Overordnet mål:

Grenland Havn IKS skal være en attraktiv arbeidsplass.

Strategier:

1. Grenland Havn IKS skal ha ansatte med høy kompetanse innen selskapets fagområder.
2. Grenland Havn IKS skal legge til rette for kompetanseutvikling og læring gjennom deltakelse i prosjekter i og utenfor regionen.
3. Grenland Havn IKS skal aktivt søke kunnskap gjennom samarbeid med FoU-miljøer innen teknologi, miljø og næringsutvikling.
4. Grenland Havn IKS skal ha en ledelseskultur og et arbeidsmiljø som fremmer utvikling og samarbeid.

Foto: Max Emanuelson